

Sarajevo, 28.03.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.03.2022. – 25.03.2022.

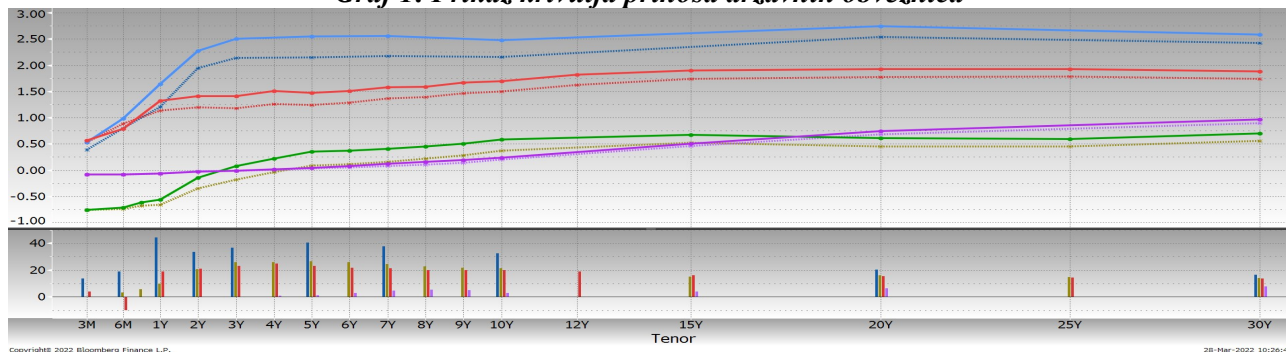
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22	
2 godine	-0,34	-	-0,14	↗	1,94	-	2,27	↗	1,21	-	1,42	↗	-0,02	-	-0,02	→
5 godina	0,09	-	0,36	↗	2,14	-	2,55	↗	1,24	-	1,47	↗	0,04	-	0,05	↗
10 godina	0,37	-	0,59	↗	2,15	-	2,47	↗	1,50	-	1,70	↗	0,21	-	0,24	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	18.3.22	-	25.3.22
3 mjeseca	-0,732	-	-0,694
6 mjeseci	-0,743	-	-0,712
1 godina	-0,644	-	-0,542

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.03.2022. godine (pune linije) i 18.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su nastavili da bilježe rast, ponajviše pod utjecajem povećanih očekivanja o većem broju povećanja referentne kamatne stope Fed, a što je posebno bilo izraženo na kraju prošlog tjedna. U odnosu na prethodni tjedan, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 20 i 27 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 12 i 19 baznih bodova. Početkom tjedna predsjednica ECB Lagarde je izjavom pokušala da ublaži strah od stagflacije u eurozoni, usprkos nastavku rata u Ukrajini. Izjavila je da će rat imati posljedice po ekonomski rast uz istovremeno ubrzanje inflacije, da je došlo do urušavanja povjerenja, te da je za središnje banke teško da održe cjenovnu stabilnost bez narušavanja ekonomskih aktivnosti. Ipak, Lagarde je izjavila da bi, čak i u slučaju najgoreg scenarija, zajedno sa učincima drugog kruga inflacije, bojkotom plina i nafte te pogoršanjem rata, koji bi trajao duže vrijeme, ekonomski rast iznosio 2,3%. Zaključila je da ECB sada ne vidi elemente stagnacije. Istovremeno, Lagarde je odbila da raspravlja o stavu monetarne politike ECB, ali je ponovila da se Europa i SAD ne nalaze u istoj fazi ekonomskog ciklusa, te da su u eurozoni kamatne stope negativne, dok u SAD nikada nisu bilježile razinu ispod 0%. Neki od članova UV ECB su najavili da ukoliko cjenovni izgledi to budu zahtijevali, ECB će morati nastaviti sa normalizacijom monetarne politike, što bi u konačnici moglo dovesti do povećanja kamatnih stopa. Neki drugi članovi su mišljenja da ne treba isuviše reagirati na kratkotrajnu volatilnost cijena energenata, te umjesto toga treba se više fokusirati na inflaciju i na srednji rok. Članica IV ECB Schnabel, koja je inače poznata kao jedna od glavnih

zagovornica brže normalizacije monetarne politike ove instucije, je krajem tjedna izjavila da će ECB razmotriti produženje trajanja programa kupovina obveznica (APP) nakon ljeta, ukoliko ekonomija eurozone zapadne u „tešku recesiju“ usljed konflikta u Ukrajini. Nakon što je Rusija priopćila da planira da, kako se navodi od, „neprijateljskih država“ naplatu isporučenog prirodnog plina vrši u ruskim rubljama, SAD i EU su postigli dogovor za uvoz većih količina ovog energenta iz SAD s ciljem smanjenja ovisnosti o ovom energentu iz Rusije. Ipak, EU je odložila odluku o zabrani uvoza energenata iz Rusije. Ekonomski indeksi koji su objavljeni u prošlom tjednu ukazuju na pad povjerenja investitora usljed neizvjesnosti koje sa sobom nose događanja na relaciji Rusija – Ukrajina. Ministar financija Italije Franco je izjavio da bi ekonomski rast Italije mogao biti značajno smanjen zbog rata u Ukrajini, te smatra da bi posljednje objavljene prognoze Europskog povjerenstva, prema kojima se za 2022. godinu očekuje rast od 4%, mogle značajnije biti revidirane naniže. Slično tome, komesar za ekonomiju Europskog povjerenstva Gentiloni je izjavio da će ekonomski rast ove godine vjerojatno biti slabiji u odnosu na prognoze EU, ali da neće biti negativan. Njemački Ifo institut je, također, objavio da će ekonomski rast Njemačke biti slabiji ove godine nego je očekivano zbog utjecaja rata, što će dovesti do rasta inflacije u najvećoj ekonomiji Europe. Indeks očekivanog povjerenja investitora, koji ovaj institut objavljuje, u ožujku je zabilježio najnižu razinu od prvih mjeseci širenja Covid19 u 2020. godini.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) OŽUJAK	-12,9	-18,7	-8,8
2.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka OŽUJAK	92,0	85,1	98,4
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) OŽUJAK	53,8	54,5	55,5
4.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.) OŽUJAK	53,8	54,6	55,6
5.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.) OŽUJAK	54,5	56,2	55,5
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G) OŽUJAK	6,3%	6,3%	6,4%
7.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) VELJAČA	26,2%	25,9%	25,0%
8.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G) VELJAČA	-	22,4%	23,4%
9.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G) VELJAČA	-	40,7%	35,7%
10.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) SIJEČANJ	-	22,6	22,6
11.	Bilanca tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR) SIJEČANJ	-	-5,91	4,59
12.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) SIJEČANJ	-	4,1%	0,2%
13.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) final. IV tromjesečje	0,9%	1,0%	2,0%
14.	GDP – Španjolska (tromjesečno) final. IV tromjesečje	2,0%	2,2%	2,6%
15.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) SIJEČANJ	-	11,1%	4,8%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska VELJAČA	-	6,7%	7,5%
17.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija OŽUJAK	-	105,4	107,9

SAD

Financijsko tržište u SAD je tijekom proteklog tjedna pozitivno reagiralo na pojačane špekulacije o tome da bi Fed do kraja godine mogao povećati referentnu kamatnu stopu osam puta, umjesto ranije prognoziranih sedam. Istovremeno, predsjednik Feda Powell je početkom tjedna izjavio da je Fed spreman brže povući podršku iz ekonomije ukoliko se to dokaže kao neophodno kako bi se rastući tempo inflacije doveo pod kontrolu. Powell je istaknuo i mogućnost povećanja referentne kamatne stope za 50 baznih bodova u svibnju. Također, naglasio je da postoji očigledna potreba za ekspeditivno vraćanje stava vezanog za monetarnu politiku na neutralniju razinu, a zatim na restriktivnije razine ukoliko je to ono što je potrebno za vraćanje stabilnosti cijena. Sve navedeno je dovelo do rasta prinosa na američke obveznice za 32 do 41 bazni bod na tjednoj razini.

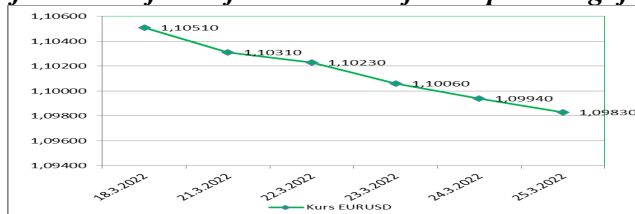
Predsjednica Feda iz Clevelanda Mester je izjavila da Fed treba biti agresivniji vezano za pitanje povećanja referentne kamatne stope, te da ista u narednom razdoblju treba biti povećana za 50 baznih bodova. Također, Mester je istaknula da favorizira povećanje referentne kamatne stope na 2,5% do kraja godine. S druge strane, predsjednik Feda iz Minneapolisa Kashkari je izjavio da podržava rast referentne kamatne stope od 25 baznih bodova, sedam puta tijekom ove godine, kako bi se obuzdala visoka inflacija, ali je upozorio da Fed ne bi trebao ići predaleko.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Pređivački sektor Fed iz Ričomonda OŽUJAK	2	13	1
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 18. ožujka	-	-8,1%	-1,2%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 19. ožujka	210.000	187.000	215.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 12. ožujka	1.400	1.350	1.417
5.	PMI prerađivački sektor P OŽUJAK	56,6	58,5	56,5
6.	PMI uslužni sektor P OŽUJAK	56,0	58,9	56,5
7.	PMI kompozitni indeks P OŽUJAK	54,7	58,5	55,9
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Čikaga VELJAČA	0,54	0,51	0,59
9.	Porudžbine trajnih dobara P VELJAČA	-0,6%	-2,2%	1,6%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1051 na razinu od 1,0983, što predstavlja pad od 0,62% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Objavljeno je da je inflacija u veljači dostigla razinu od 6,2% godišnje, što je najveća stopa od ožujka 1992. godine, dok je u siječnju iznosila 5,5%. Velika Britanija trenutno ima drugu najvišu godišnju stopu inflacije među zemljama G7, iza SAD, potaknutu utjecajem snažnog rasta globalnih cijena dobara i energije i dodatno ratom u Ukrajini. Agencija za statistiku Velike Britanije naglašava da su povećani računi kućanstava za energiju, koji su skoro za 25% veći u odnosu na godinu ranije, i benzin ključni pokretači skoka cijena iz veljače. Na udaru su siromašnija kućanstva, dok Agencija ističe da cijene hrane generalno rastu, za razliku od uobičajenih vremena kada neke cijene obično rastu, a druge padaju. Tijekom prošlog tjedna BoE je povećala očekivanja za vrhunac godišnje inflacije iznad 8% u razdoblju između travnja i lipnja, što je četiri puta veća inflacija od ciljane razine (2%). Indeks temeljne inflacije, koja isključuje cijene hrane i energije, je povećan na 5,2% sa prethodnih 4,4%, što je, također, najviši podatak od ožujka 1992. godine.

Ministar financija Sunak je prilikom prezentiranja proračuna proteklog tjedna ukazao na smanjenje poreza za radnike, te je smanjena i carina na gorivo sa ciljem ublažavanja ozbiljnih pritisaka na troškove života u uvjetima stalno rastuće inflacije i usporavanja ekonomskog rasta. Najavljujući polugodišnje ažuriranje proračuna u Parlamentu, Sunak je rekao da povećava prag na kojem radnici počinju da plaćaju doprinose za nacionalno osiguranje ili socijalno osiguranje za 3.000 GBP ove godine. Usprkos tome što je Sunak najavio smanjenje poreza za koje je rekao da će pomoći da se ublaži pritisak na kućanstva, analitičari smatraju da je njegov plan učinio malo da pomogne onima s najnižim primanjima.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) OŽUJAK	-	10,4%	9,5%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) VELJAČA	8,40	12,30	-7,80
3.	Inflacija (G/G) VELJAČA	6,0%	6,2%	5,5%
4.	PMI prerađivački sektor P OŽUJAK	57,0	55,5	58,0
5.	PMI uslužni sektor P OŽUJAK	58,0	61,0	60,5
6.	PMI kompozitni indeks P OŽUJAK	57,5	59,7	59,9
7.	Maloprodaja (G/G) VELJAČA	7,8%	7,0%	9,4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,83861 na razinu od 0,83312, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3178 na razinu od 1,3182.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna guverner Kuroda je izjavio da BoJ mora zadržati ultrastimulativnu monetarnu politiku, jer bi nedavni rast inflacije mogao naštetiti ekonomiji, čime se naglašava sve veći jaz između BoJ i agresivnog plana pooštavanja monetarne politike Fed. Kuroda je izjavio da očekuje da će se inflacija ubrzati, jer pojedine firme prebacuju rastuće cijene energije i hrane na kućanstva. Dodao je da iako bi se nominalne plaće mogle “značajno” povećati, rast inflacije bi mogao negativno utjecati na kupovnu moć kućanstava, a samim tim i na smanjenje razine realnih plaća. Deprecijacija JPY je postala politički osjetljiva tema za Japan, jer potiče već rastuće cijene uvoza energije i sirovina, nanoseći štetu ekonomiji koja se još nije oporavila od posljedica Covid19.

Vladajuća koalicija u Japanu je odlučila sastaviti novi paket poticaja kako bi ublažila ekonomski udar zbog rasta cijena goriva i žitarica, uzrokovanog ratom u Ukrajini. Premijer Kishida, koji je na čelu Liberalno-demokratske partije (LDP), je izjavio da će izdati naredbu Vladi da krene sa sastavljanjem paketa već sljedećeg tjedna. Kishida je nakon sastanka sa Yamaguchijem, liderom koalicijskog partnera Komeito, izjavio da će morati provesti snažne protumjere za rastuće cijene nafte, sirovina i drugih dobara kako bi oživjeli ekonomiju u Japanu. Konflikt u Ukrajini i deprecijacija JPY su povećali uvozne cijene robe, te su nanijeli štetu već svakako krhkoj ekonomiji Japana. Časopis Nikkei je objavio da će Kishida vjerojatno u okviru proračuna za fiskalnu 2022. godinu iskoristiti 5,5 bilijuna JPY na zalihe, umjesto da sastavljaju dodatni proračun za to.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks (final.)	SIJEČANJ	-	102,5	103,7
2.	Koincidirajući indeks (final.)	SIJEČANJ	-	95,6	95,7
3.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	VELJAČA	-	31,6%	61,3%
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	OŽUJAK	-	53,2	52,7
5.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	OŽUJAK	-	48,7	44,2
6.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	OŽUJAK	-	49,3	45,8
7.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	OŽUJAK	1,2%	1,3%	1,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 131,73 na razinu od 134,04. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 119,17 na razinu od 122,05.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 104,70 USD (94,74 EUR).

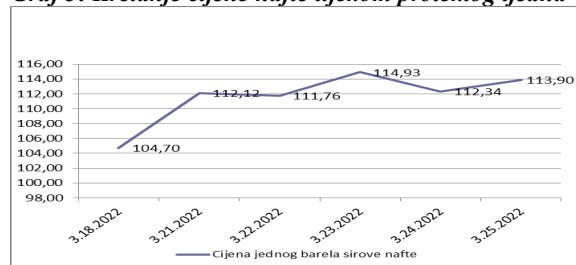
Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta, te je na zatvaranju tržišta cijena povećana za 8,79% u odnosu na tjedan ranije.

Cijena je u ponedjeljak povećana pod utjecajem informacija da neke zemlje EU razmatraju uvođenje sankcija na uvoz nafte iz Rusije. Ministri vanjskih poslova EU podijeljeni su oko toga da li da se pridruže SAD u sankcioniranju ruske nafte, a neke zemlje, uključujući Njemačku, tvrde da je blok previše ovisan o ruskim fosilnim gorivima. U isto vrijeme, Saudijska Arabija je upozorila da neće snositi odgovornost za poremećaje u globalnoj ponudi nafte nakon napada na njena naftna postrojenja od strane Hutija bliskih Iranu. Sredinom tjedna cijena je nastavila sa rastom nakon što je EIA objavila da su zalihe nafte tijekom prošlog tjedna smanjene za 2,5 milijuna barela dnevno, dok su ekonomisti očekivali da će doći do postupnog rasta zaliha. Prema ovim podacima, ponuda nafte je za 13% ispod petogodišnjeg prosjeka. Ovakvi podaci su protumačeni kao signal da se SAD suočavaju sa snažnijim preprekama u ponudi nafte nego što se očekivalo, dok bi cijene plina mogle dalje da se povećavaju.

Zvaničnici OPEC-a vjeruju da bi moguća zabrana uvoza nafte u EU iz Rusije ugrozila potrošače te je OPEC upoznao Brisel sa svojom zabrinutošću. Glavne članice OPEC-a, poput Saudijske Arabije i UAE, su se pokušale kretati neutralnim kursom između Zapada i Moskve, dok je OPEC+, grupa koja uključuje Rusiju, izbjegavala pitanja Ukrajine na političkim sastancima.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 113,90 USD (103,71 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.921,62 USD (1.1738,87 EUR).

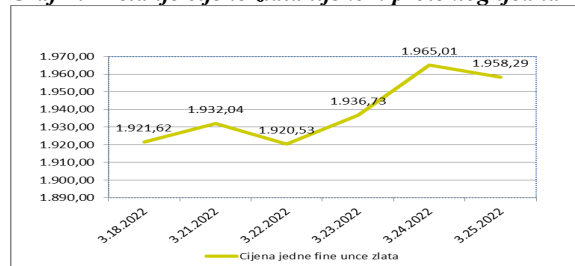
Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta te je na zatvaranju tržišta cijena povećana za 1,91% u odnosu na tjedan ranije.

Tijekom proteklog tjedna investitori su procjenjivali mogućnosti daljeg rasta kamatnih stopa u odnosu na privlačnost investicija u zlato koje se smatra tradicionalnim čuvarom vrijednosti. Tako je u utorak cijena zlata smanjena nakon što je predsjednik Feda Powell najavio snažniji pristup u suzbijanju inflacije. Pored toga, investitori i dalje procjenjuju rizike globalnog rasta pod utjecajem rata u Ukrajini i učinke monetarnog pooštavanja u SAD, što su dodatni razlozi zbog kojih se cijena zlata održava na visokim razinama, odnosno preko 1.900 USD po unci.

Cijena zlata je u četvrtak povećana i našla se na najvišoj razini u posljednjih sedam dana pod utjecajem zabrinutosti oko daljeg rasta inflacije i neizvjesnosti na relaciji Ukrajina – Rusija. Zalihe zlata najvećeg fonda koji trguje zlatom, SPDR Gold Trust GLD, su u srijedu povećane na najvišu razinu od veljače 2021. godine. Premijer Velike Britanije Johnson je, nakon samita lidera NATO-a i G7, izjavio da postoje dokazi da Rusi možda pokušavaju da zaobiđu sankcije i prodaju zlato iz svojih rezervi. Lideri G7 su se složili oko onemogućavanja Rusije da proda svoje zlato. Tom prilikom lideri su istaknuli da poduzimaju korake sa ciljem da se osigura da nema prodaje poluga Rusije na tržištima širom svijeta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.958,29 USD (1.783,02 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremlili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.